UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Programme 4th Semester Examination, 2023

DSC1/2-P4-SANSKRIT (404)

Time Allotted: 2 Hours   Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12

   (a) Write a detailed note on व्यसन according to मनुसंहिता chapter VII.

   (b) Write a detailed note on दुर्ग according to मनुसंहिता chapter VII.

2. Explain in Sanskrit any **one** of the following: 6×1 = 6

   (a) बालोऽपि नावमन्तव्यो मनुष्य इति भूमिपः।
   महती देवता ह्येषा नररूपेन तिष्ठति ॥

   (b) दण्डः शास्ति प्रजाः सर्वा दण्ड एवाभिरक्षति ।
   दण्डः सुप्तेषु जागर्ति दण्डं धर्मं विदुर्बुधाः ॥

3. Translate into English or Bengali any **two** of the following verses: 3×2 = 6

   (a) स राजा पुरूषो दण्डः स नेता शासिता च सः ।
   चतुर्णामाश्रमाणाञ्च धर्मस्य प्रतिभूः स्मृतः ॥

   (b) एवंवृत्तस्य नृपतेः शिलोञ्छेनापि जीवनः ।
   विस्तीर्यते यशो लोके तैलविन्दुरिवाम्भसि ॥

   (c) मौलान् शास्त्रविदः शूराँल्लब्धलक्ष्यान् कुलोद्गतान् ।
   सचिवान् सप्त चाष्टौ वा प्रकुर्वीत परीक्षितान् ॥

4. Answer any **three** of the following questions: 2×3 = 6

   (a) What do you mean by the term उपायचतुष्टय according to मनुसंहिता ?

   (b) What type of दूतs are admirable according to मनु ?

   (c) How many ministers are there in a cabinet according to मनु ?

   (d) Who was called ब्राह्मणब्रुव according to मनुसंहिता ?

   (e) Who was called ग्रामिक according to मनु ? What was his duty?

5. Answer any *one* of the following questions: 12×1 = 12

   (a) Write a detailed note on the 3rd वर of नचिकेता to यम ।

   (b) What अग्निविद्या was earned by नचिकेता from यम ? Write a detailed note about it.

6. Explain any *one* of the following: 6×1 = 6

   (a) न वित्तेन तर्पणीयो मनुष्यो, लप्स्यामहे वित्तमद्राक्ष्म चेत्त्वा ।
   जीविष्यामो यावदीशिष्यसि त्वं, वरस्तु मे वरणीयः स एव ॥

   (b) श्रेयश्च प्रेयश्च मनुष्यमेतस्तौ सम्परीत्य विविनक्ति धीरः ।
   श्रेयो हि धीरोऽभि प्रेयसो वृणीते प्रेयो मन्दो योगक्षेमाद् वृणीते ॥

7. Translate into English or Bengali any *two* of the following: 3×2 = 6

   (a) नैषा तर्केण मतिरापनेया प्रोक्तान्येनैव सुज्ञानाय प्रेष्ठ ।
   यां त्वमापः सत्यधृतिर्वतासि त्वादृङ् नो भूयान्नचिकेतः प्रष्टा ॥

   (b) प्र ते ब्रवीमि तदु मे निबोध स्वर्ग्यमग्निं नचिकेतः प्रजानन् ।
   अनन्तलोकासिमथो प्रतिष्ठां विद्धि त्वमेतं निहितं गुहायाम् ॥

   (c) स होवाच पितरं, तत कस्मै मां दास्यसीति ।
   द्वितीयं तृतीयं, तं होवाच मृत्यवे त्वा ददामीति ॥

8. Answer any *three* of the following questions: 2×3 = 6

   (a) Who was नचिकेता ?

   (b) What is the meaning of 'लोकादिमग्निम्' ?

   (c) What is the meaning of 'अल्पमेधसः' ?

   (d) How many वर's were prayed by नचिकेता ? To whom?

   (e) Who was 'आरुणि' ?

——×——